

Πρώτον παρεπόμενον.

» Ὑπάρχει δὲ καὶ ἐναντιότης ἐν τοῖς Πρὸς τι.

Μετὰ τὴν ἐκθεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς κοινῆς τῆς Πρὸς τι ὑπογραφῆς ὁ Φιλόσοφος, μεταβαίνει ἐπὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς παρεπομείων. Τέτταρα δὲ ταῦτα ἐκτίθησιν ὁ Φιλόσοφος ἐφεξῆς. ἀρχεται δὲ ἀπὸ τῆς κοινοτέρων, καὶ ἥττον ἰδιαζόντων τοῖς Πρὸς τι, οἷον ἐστὶ τὸ τὰ Πρὸς τι ἐναντίον ἔχειν, καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ὀπιδέχεται. Ἔστι δὲ διχῶς ἐνοῆσαι τὴν ἐναντίωσιν ἐν τοῖς Πρὸς τι, καθ' ἕνα μὲν τρόπον, ὡς ἀντίθεσιν ἀπλῶς, οἷα καὶ ἡ κατὰ τὰ Πρὸς τι. εἶθις γὰρ κοινότερον τοῖς φιλοσοφοῦσι, καὶ τὰ ὅπως οὐκ ἀντικείμενα ἐναντία καλεῖν, οὐχ οὕτως μύτοι ὁ Φιλόσοφος, τὰ ἐναντία ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκλαμβάνει. Ἦν γὰρ τότε ὑποθεῖται (1) τὸ ἐν ἀρχῇ. κατ' ἄλλον δὲ τρόπον ἐνοεῖται ἡ ἐναντίωσις ἐπὶ τῆς κυρίως ἐναντίων, ἅτινα μάχεται ἀλλήλοις, καὶ ἀποθεῖ ἀλλήλα τοῦ αὐτοῦ δεκτικοῦ, καὶ ταύτῃ τὴν ἐναντίωσιν ὁ Φιλόσοφος ἐπὶ τὰ παρόντος ἐνοεῖ ἐν τοῖς Πρὸς τι. παραινεῖ δὲ μὴ πᾶσιν εἶναι κοινόν, τοῖς Πρὸς τι παρεπόμενον, τὸ ἐναντίωσιν ἔχειν, ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἐν ταῖς κατηγορίαις παραφυσικαῖς ἐχούσαις ἐναντίωσιν. οἷα μάλιστα ἐστὶν ἡ Ποιότης, ἧς καὶ παραδείγματα προχειρίζεται, ἀρετῶν καὶ κακίαν, ἐπιστήμην καὶ ἀγνοίαν. τὰ δὲ ἐπὶ τῆς Ποσότητος ἐγγινόμενα Πρὸς τι, ὡς τὸ διπλάσιον, καὶ ἡμισυ, καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ μίαν ἔχει φησὶν ἐναντίωσιν. τυχόν ὅτι οὐδὲ τῆς Ποσῶς ἐστὶν ἐναντίον. ὡς ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ κεφαλαίῳ εἴρηται.

Ἀπορία.

Αλλὰ πῶς ἐστὶ δυνατὸν ἐν τοῖς Πρὸς τι ἐναντίωσιν εἶναι, εἴγε τὰ ἐναντία ἀπόλυτα εἰσὶ συμβεβηκότα καὶ ἀρχεται, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Φιλόσοφος ἐν τῷ προληφθέντι κεφαλαίῳ, ὑπέθετο τοῖς Πρὸς τι » μηδὲν ἐναντίον εἶναι, λέγων; ὃ δὲ μὴ ἐστὶ λαβεῖν καθ' ἑαυτὸ, ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἀναφέρεται, πῶς αὖ εἴη τούτῳ τὸ ἐναντίον;

Ἡ'

(1) Εἰ ὁ Φιλόσοφος τὰ ἐναντία ἐνταῦθα ὀξεῖ λαβεῖ κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον τὴν ἀπλῶς ἀντίθεσιν δηλαδὴ, ἐχέτω διακρίσασθαι τούτο καὶ ὑποθεῖται ἐν ἀρχῇ.

Ἡ ὅτι ἐν ἑκείνοις μὲν τοῖς Πρὸς τι κατ' ἐσίαν ἐνοεῖ περὶ ὧν αὐτὸς ἐν τοῖς εἰτέπειτα διαλήφεται, ἐνταῦθα δὲ περὶ τῆς ἐναντίων διαλαμβάνει, καὶ δόξαν τῆς ἀρχαιοτέρων. ἐστὶ δὲ εἰπεῖν, καὶ ὅτι ἐν τῇ περὶ Ποσῶ κεφαλαίῳ, ἐλέγεται περὶ τῆς Πρὸς τι μὴ ἔχειν ἐναντίωσιν ὅσα τῇ Ποσότητι παραφύεται, ὅπερ κἀνταῦθα ἀποδέχεται, νυνὶ δὲ ἐναντίωσιν ἔχειν τὰ Πρὸς τι φησὶν, ὅσα ἐν κατηγορίας παραφύεται ἐχούσαις ἐναντίωσιν. ὁ δὲ Ἀμμώνιος μετὰ Συμπλικίᾳ καὶ ἄλλων ἀξιοῖ ταύτῃ καὶ τὴν ἐπομύειν ἰδιότητα, τοῖς μὲν Πρὸς τι κατ' αὐτὰ ἀνοίκειον εἶναι, προσήκειν δὲ τοῖς πράγμασιν, ἐν οἷς ταῦτα παραφύεται. ὁ καὶ δὴ λογώτερον.

Δύτερον παρεπόμῳμον.

„ Δοκεῖ δὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἀποδέχεσθαι τὰ Πρὸς τι.

Δύτερον ἀπεφέρει τοῖς Πρὸς τι παρεπόμῳμον ὁ Φιλόσοφος τὰ Πρὸς τι ἀποδέχεσθαι τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ ἥττον, καὶ τοῦτο ὁμοίως παραδείγμασιν ἐφεξῆς διαφανοῦται. Συλλάγεται δὲ τοῦτο ἐξ ὑποθέσεως τοῦ προληφθέντος. ἐν οἷς γὰρ ὅσιν ἐναντίωσιν, ἐν τούτοις καὶ τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ ἥττον ἔπεται. ἐν δὲ τοῖς πρὸς τι δέδοται ἐπαισοῦ ἐναντίωσιν, ὡς τε καὶ τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ ἥττον ὁμοίως εἶναι. ἡ μείζων δείκνυται τῷ Φιλοσόφῳ ἐν τῷ Δ. τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως, ἐνθα φησὶ τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ ἥττον, ἀπὸ τῆς μίξεως προέρχεσθαι τῆς ἐναντίων. Παραδείγμασι δὲ ὁ Φιλόσοφος κέχρηται εἰς δεῖξιν τοῦ προχειρισθέντος παρεπομύου ἀπὸ τῆς ποιότητος, τῷ ὁμοίῳ καὶ ἀνομοίῳ. λέγεται γὰρ μᾶλλον καὶ ἥττον ὁμοιον, καὶ ἀνομοιον. καὶ ἀπὸ τῆς ποσότητος τῷ ἴσῳ τε καὶ ἀίσῳ. ἐπὶ τῆς λεκτικῆς γὰρ συνηθείας καὶ τοῦτο ἐστὶ, μᾶλλον, ἢ ἥττον, ἴσον λέγειν, ἢ ἀίσον. Τελούτατον δὲ καὶ περὶ τούτου φησὶ, μὴ πᾶσι τοῖς Πρὸς τι προσήκειν, διὸ οὐδὲ κυρίως ἐστὶν ἴδιον τῆς αὐτῆς.

Ἀπορία.

Απορούσιν ἐνταῦθα περὶ τοῦ ἐκτεθέντος παρεπομύου, πότερον προσήκει τοῖς χετικαῖς κατ' ἑαυτὰ, ἢ τῷ λόγῳ τῆς κατηγορίας ἐφ' ἧς παραφύονται; Ὁ Ἀμμώνιος μετὰ τοῦ Συμπλικίᾳ, καὶ ἄλλων φησὶ, τὰ χετικά μὴ κατ' ἑαυτὰ λέγεσθαι μᾶλλον, ἢ ἥττον τοιαῦτα, ἀλλὰ

GG

ἔξ τὰ ὑποκείμενα πράγματα, ἅπτερ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον· μάχεται μόντοι πρὸς πύτην τὴν ἀπαύτησιν τοῦτο, ὅτι τοῦ Ποσοῦ μὴ ἐπιδεχομένου τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ ἧττον, τὸ ἴσον, καὶ τὸ αἴσιον, ὃ κατὰ ποσὸν θεωρεῖται ἐπίτασιν καὶ αἴσιον ἐπιδέχεται. φανερόν δὲ μᾶλλον, ἢ ἧττον, ἴσον ἢ αἴσιον, ἕτερον ἑτέρου. Ἀπαντᾷ πρὸς τὴν ἀντίθεσιν ὁ Συμπλίκιος, λέγων τὴν ἰσότητα καὶ αἰσιότητα, μὴ χέσεις, ἀλλὰ ποιότητας εἶναι ποσωτικάς, οἷά περ καὶ ἡ μορφή ἐ τὸ γῆμα ποιότητες εἰσὶ, καίτοι ἴσοι τῆς ποσότητος παρηγμένα. ὅθεν οὐδὲ θαυμαστὸν εἰ δεκτικαὶ γίνονται τοῦ μᾶλλον, καὶ τοῦ ἧττον.

Ἀλλ' ὁ συμπλίκιος πάντα λέγων, αἰαρεῖν δοκεῖ τὴν λέξιν τοῦ Φιλοσόφου, ἐφ' ἧς σαφῶς τίττεται τὸ ἴσον καὶ αἴσιον ἐν τοῖς σχετικοῖς. εἴτα δοθείσης τῆς τοῦ Συμπλικίου ἀπαντήσεως, ὁμοίως ἴω εἰπεῖν καὶ περὶ τῆς Ποιότητος μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ ἧττον καθ' ἑαυτὴν, ἀλλὰ τῷ λόγῳ τοῦ ὑποκειμένου. δικαιοσύνη γὰρ φέρε εἰπεῖν, γραμματικὴ, λυκότης, καὶ ὅσαι ἄλλαι, καθ' ἑαυτὰς οὔτε μᾶλλον, οὔδ' ἧττον εἰσὶ τοιαῦται, τῷ λόγῳ δὲ τῆς ἐν τῷ ὑποκειμένῳ μεθέξεως, μᾶλλον καὶ ἧττον τοιαῦται λέγεται. τίδ' ἡ κωλύει ὥσπερ ἐπὶ τῆς Ποιότητος λέγεται κυρίως ἐνυπάρχειν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, καί τοι τοῦτου μὴ προσήκοντος ταῖς ποιότησι, θεωρουμένης καθ' ἑαυτὰς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ τῆς ἐν ὑποκειμένῳ μεθέξεως, οὕτω καὶ ἐπὶ τῷ σχετικῶν εἰπεῖν, καίτοι μὴ ἀληθὲς εἶη ἕτερον ἕτερον μᾶλλον, ἢ ἧττον, ἴσον ἢ αἴσιον εἶναι καθ' ἑαυτὰ θεωρουμένων. ἐπεὶ μόντοι τοῦτοις προσήκει τῷ λόγῳ τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων, ἐν οἷς ἐπιφύονται, καὶ ἐπὶ τῶν σχετικῶν ὁμοίως λέγεσθαι.

Ὁ Συμπλίκιος εἰτάγει Ἀρχύταν τὸν πυθαγορικόν, ὅς τις καίτοι μὴ ὑποδεχόμενος ἐναντίωσιν ἐπὶ τῶν σχετικῶν, τὸ μᾶλλον μόντοι καὶ ἧττον τοῦτοις καθ' ἑαυτὰ οὐκ ἀπεποιεῖτο. βέλτιον μόντοι λέγειν μὲν Ἀμμωνίου τὴν ἰσότητα καὶ ὁμοιότητα ἐν ἀδιαίρετῳ (1) σωεσηκῶσαι, μεταβαλλομένου δὲ τοῦ ὑποκειμένου ἐπὶ τὸ μᾶλλον, καὶ ἧττον, καὶ ταῖς χέσεις τὴν μεταβολὴν ὁμοίως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπιδέχεσθαι. ἀλλ' αἰαρουμένων τῶν προτέρων χέσεων ἰσότητος φημί καὶ ὁμοιότητος, ἕτερον ἐπιφύεσθαι ἰσότητα, καὶ ὁμοιότητα.

Ἐπὶ

(1) Τὸ ἀδιαίρετον θεωρεῖται ὡς ἐναυῦθα τὸ μίσητονος γραμμῆς ὡεισμέτης, ἐ τῆτο ἐσὶ τὸ ἴσον τὸ ἐκατέρωθεν τοῦ μέσου ἰσόμετρον τῶν μεταξύ ἐσὶ τὸ ἀδιαίρετον. καὶ τὸ ὁμοιον ὡσαύτως. εἰὰ γὰρ ἐκβῆ τοῦ μέσου ἐν ὁμοιωτῶν τῶν δύο μερῶν, οὐκέτι ἐσὶν ἴσον. ἀλλ' αἴσιον.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος μέντοι ὁ Φιλόσοφος προσνέμει τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τοῖς χιτικαῖς, ἵπεί ὡς εἴρηται, οὐκ ἐξ οἰκείας γνώμης περὶ τῆς χιτικῶν διαλαμβάνει, ἀλλὰ κατὰ δόξαν τῆς ἀρχαιοτέρων, καὶ ἐπὶ τὴν λεκτικὴν συνήθειαν μόνῳ ἀφορᾷ. καθ' ἣν δηλονότι μᾶλλον καὶ ἦττον, ἴσον, ἢ ὅμοιον, ἕτερον ἑτέρου λέγεται.

Τρίτον παρεπόμενον.

„ Πάντα δὲ τὰ πρὸς τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται.

Παραδοὺς ὁ Φιλόσοφος τὰ κοινότερα καὶ ἦττον ἴδια τοῖς Πρὸς τι παρεπόμενα, τρίτον ἐπεὶ προχειρίζεται, ὃ καὶ μᾶλλον ἴδιον τοῖς χιτικαῖς, ὅτι πάντα ἀντιστρόφως λέγεται, ὡς ὁ διαπότης διάλου διαπότης, καὶ ὁ δοῦλος, διαπότου δοῦλος. δοκεῖ μέντοι μηδὲ τοῦτο μάλιστα ἴδιον εἶναι τῆς Πρὸς τι. θεωρεῖται γὰρ ἡ ἀντιστροφή, καὶ ἐν ὅροις, καὶ ἐν προτάσεσι, καὶ ἐν συλλογισμοῖς. ἀλλ' ἐπὶ τῆς ὄρων μὲν, ὡς ἐφ' ὧν συνυπάρχουσι, καὶ θάτερον θατέρου κατηγορεῖται, ὡς ὁ ἀνθρωπος καὶ τὸ λογικόν. συνυπάρχετε γὰρ ἅμα ταῦτα, καὶ θάτερον κατὰ θατέρου λέγεται. ἐν δὲ ταῖς προτάσεσιν, ὡς ἐφ' ὧν ἄπο τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μετατιθεμένων τῆς ἄκρων, ἐπιχειρεῖν ἐνδέχεται ὡς συναληθεύουσῶν. καὶ ἐν συλλογισμοῖς, ὡς ἐφ' ὧν μετατιθεμένων τῆς ὄρων, ἢ προτάσεων, ἐφ' ἕτερον εἶδος συλλογιζόμενα τὰ αὐτὰ, καὶ λέγεται ἀντιστρέφειν οἱ τοιοῦτοι συλλογισμοί. κατ' αὐτοῦ μέντοι τρόπον τῆς εἰρημίων τὰ χιτικὰ ἀντιστρέφειν εἰς ἀλλήλα λέγεται. οὔτε γὰρ θάτερον θατέρου κατηγορεῖται, ὡς ἐπὶ τῆς ὄρων, οὔτε ὡς ἐν προτάσεσι καὶ συλλογισμοῖς, μετατιθεμένων τῆς ἄκρων, εἴτε οὐκ προτάσεων, ἀλλ' ὅτι θάτερον κατὰ τὴν πρὸς ἕτερον ἀναφορὰν ἀναπτύσσεται, καὶ ἀμοιβαδὸν ἕτερον ἑτέρου λέγεται. διὸ καὶ ἴδιον τὸ ρηθεῖν, μόνοις τοῖς Πρὸς τι.

Εἰς δήλωσιν τοῦ προχειρισθέντος παρεπομένου ὁ Φιλόσοφος διεξωδικωτέρως κέχρηται λόγῳ. Ἐκτίθησι πρῶτον τὸν τύπον, καὶ παραδείγμασι διαφανοῦται. Δεύτερον ἐφεξῆς δείκνυσιν, ὅπως ἐνδέχεται διαμαρτάνειν περὶ τὴν ἀντιστροφὴν τῆς χιτικῶν. Τρίτον διδάσκει τὸν τρόπον τῆς ἀποδόσεως τῶν τύπων, καθ' ὃν αἰεὶ ἀντιστρόφως ρηθεῖν πρὸς ἀλλήλα. ἐπὶ τοῦ πρώτου μέρους οἷς κέχρηται παραδείγμασι ταῦτα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

διττῷ γένους εἶναι δηλοῖ. τὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀποδίδεται πῶσιν, ὡς πατὴρ ἕως, δοῦλος δεσπότης, διπλάσιον ἡμισυ, καὶ ὅσ' ἄλλα. τὰ δὲ κατὰ διαφόρους πτώσεις, καὶ τοὶ ὁμοίως οὔσης ἀμοιβαίας τῆς ἀναφορᾶς τούτων. ὧν παραδείγματα τίθησιν ὁ φιλόσοφος τὴν ἐπισήμιον καὶ ἐπισητὸν, καὶ τὴν αἰδησιν καὶ αἰδητὸν. τῆς γὰρ ἐπισήμης ἀποδομῆς τῷ ἐπισητῷ κατὰ τὴν γρηκλήν πῶσιν, τὸ ἐπισητὸν οὐ πρὸς γρηκλήν, ἀλλὰ πρὸς δοτικλήν πῶσιν τῇ ἐπισήμῃ ἀποδίδεται. ὁμοίως δὲ καὶ αἰδησις, καὶ τὸ αἰδητὸν, καὶ πολλὰ ἄλλα.

Δεύτερον μέρος τοῦ κεφαλαίου, καὶ τῆς λέξεως.

» Οὐ μὲν ἄλλ' ἐπίστε οὐ δόξει ἀντιστρέφειν, ἐὰν μὴ οἰκείως πρὸς ὃ
» λέγεται ἀποδοθῆ.

ΕΝ τῷ δευτέρῳ μέρει τοῦ κεφαλαίου τὸ αἴτιον ὁ φιλόσοφος ἀποδίδωσι, δι' ὃ τινὰ τῆς πρὸς τι δοκοῦσι μὴ ἀντιστρόφως λέγεσθαι. τὸ γὰρ πτερόν, καὶ ἡ ὄρνις, δοκοῦσιν εἶναι τῆς γρηκλήν, οὐ μόνον ἀντιστρόφως λέγεται, καὶ τὸ πτερόν ἀποδοθῆναι πρὸς ὄρνιν, καὶ οὐ πρὸς πτερωτόν. πολλὰ γὰρ εἰσὶν ἔχοντα μὲν πτερά, μὴ ὄντα δὲ ὄρνιθες, οἷα εἰσι, τὰ ὑμνύπτερα, ὡς αἱ νυκτερίδες, σφῆκες, μέλισσαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ τὰ κολεόπτερα, οἷα πολλὰ τῆς ἐντόμων, ὡς κανθαρίδες, κύνθαρροι, καὶ ὅσ' ἄλλα. ἃ δὲ πάντα πτερά μὲν ἔχει, ὄρνιθες δὲ οὐκ εἰσὶν. ὄρνιθες γὰρ ἠκούσαν τῆς πτερωτῶν ὅσα γρηκλήν. τοιγαροῦν ἐπεὶ μὴ πάντα τῆς πτερωτῶν ὄρνιθες, οὐχ ὑγιῶς ἀποδίδωσιν, ὅ τὸ πτερόν πρὸς ὄρνιν ἀποδίδούσιν. διὸ οὐδὲ ἀντιστρόφως λέγεται. πρὸς δὲ τὸ πτερωτόν ἀποδομῆς τοῦ πτεροῦ, πάντως ἀντιστρέφει. ὡς περὶ γὰρ τὸ πτερόν, πτερωτοῦ εἶναι πτερόν λέγεται, οὕτως ἔστι τὸ πτερωτὸν, πτεροῦ ἐστὶ πτερωτόν. ἐπεὶ δ' εἰσὶν ὅτε οὐ κεῖται ἐπὶ τῆς λεκτικῆς συνηθείας ὄνομα, πρὸς ὃ ὑγιῶς γρηκλήν ἢ ἀντιστροφή, ὡς εἴτις τὸ πηδάλιον πρὸς πλοῖον ἀποδίδεται, οὐκ ἀντιστρόφως ρηθῆσεται. οὐ γὰρ παντὸς πλοίου ὑπάρχει πηδάλιον. κύμβαλ, καὶ ἀνάγια, ἔστι τὰ τοιαῦτα πηδαλίων ἀμοιρεῖ. οἷδ' εἰσὶν ἐν τῇ λεκτικῇ συνηθείᾳ ἕτερον ὄνομα, πρὸς ὃ τὸ πηδάλιον ἀντιστρόφως ρηθῆναι. ὁμοίως ἔχει καὶ ἡ κεφαλὴ πρὸς ζῶον ἀποδομῆς, καὶ ὅσ' ἄλλα. Τού-

του χάριν ὁ Φιλόσοφος ἐκθέμενος τὸ προχειριστὸν παρεπόμενον, διδίσκει ἐφεξῆς ἡμᾶς ὀνοματοποιεῖν εὖτα δεῖ εἰς ἀντίστροφον ἀναφορὰν τῆς χητικῶν. Ὁ δὲ ἔστος τῆς ὀνοματοποιίας ἐστίν, ἵνα ἄπο τοῦ κειμένου ὀνόματος, οὐ τὸ ἀντίστροφον ἀπαιτεῖται, παρωνύμως μετανέγκωμεν ἕτερον ὄνομα πάντα περιέχον, ἂν τὸ κείμενον ὄνομα τυγχάνει σημαντικόν. ὡς ἐπὶ τῆς ἐκτεθείτων παραδειγμάτων, ὁ βουλόμενος τὸ ἀντίστροφον λαβεῖν τῆς κεφαλῆς, ὅπερ οὐ κεῖται ἐν τῇ λεκτικῇ συνηθείᾳ, ἔξει τοῦτο παρωνύμως χηματίσας ἄπο τῆς κεφαλῆς τὸ κερλωτόν, πρὸς ὃ ἀντιστρέφει οἰκείως ἢ κεφαλή ἀποδομένη. ὁμοίως καὶ ἄπο τοῦ πηδαλίου χηματίσειον τὸ πηδαλιωτόν, πρὸς ὃ ἢ τοῦ πηδαλίου ἀντίστροφή, καταλλήλως ρηθῆσεται.

» Πάντα οὖν τὰ πρὸς τι ἂν περ οἰκείως ἀποδιδῶται πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται.

Επὶ τοῦ τρίτου τῆς λέξεως μέρους κἀνονα ἡμῖν παραδίδωσιν ὁ Φιλόσοφος. καθ' ἐν ὑγιῶς ἀποδιδόναι ἔχομεν τὰ χητικὰ πρὸς ἀλλήλα. οὐ μόνον γὰρ βούλα μὴ κεῖται ὄνομα ἀντιστρέφον δοκεῖ μὴ ἀντιστρέφειν τὲ πρὸς τι, ἀλλὰ καὶ κειμένου ὀνόματος τοιούτου, μὴ γινόμενης δὲ τῆς ἀποδόσεως πρὸς τὸ αὐτὸ, ἐκ ἂν ρηθεῖν πρὸς ἀντιστρέφοντα τὰ πρὸς τι. ὁ γὰρ δούλος εἰμὴ πρὸς δεσπότην ἀποδοθεῖν, οὐκ ἀντιστρέφει, ὡς εἴτις τὸν δούλον ἀνθρώπου δούλον, ἢ δῖποδος, καὶ τῆς ὁμοίων εἴπη. Τὸ δὲ ἀμάρτημα συμβαίνει γίνεσθαι, τὸ μὴ ἀπλᾶς ἕκασον λέγεσθαι τῆς ὄντων, ἀλλὰ διαφόροις ὀνόμασι πεφυκέναι δηλοῦσθαι, κατὰ διαφόρους καὶ φύσεις, καὶ λόγους τῆς ἐν αὐτῷ. ὁ γὰρ Σωκράτης, ὁ ἀνθρώπος, καὶ ζῶον, καὶ Φιλόσοφος, καὶ ἀθληταῖος, καὶ διδάσκαλος λέγεται, καὶ ἄλλα πολλὰ, δοθέντος καὶ πατέρα τὸν αὐτὸν εἶναι, ὁ τούτου ἕως πρὸς ὁποιοῦ τῆς ἄλλων προσρημάτων ἀποδοθεῖς, οὐκ ἀντιστρέφει, ἔτι μὴ πρὸς πατέρα. Ὡς δ' ἂν γνοίμεν πρὸς ὅτι τῆς ἕκαστου ὀνομάτων ἀποδοτέον ἐστὶ τὸ χητικόν, καὶ ὅπως ἀποδιδόμενον ἰγιῶς ἀποδίδεται, τοιούτον ἡμῖν σημεῖον παραδίδωσιν ὁ Φιλόσοφος. ἔτι ἀφαιρεθείτων τῆς ἄλλων τῶ ὑποκειμένου τῆς χήσεως, μόνου δὲ καταλιπομένου πρὸς ὃ ἀποδίδεται, εἰ μὲν ἐρθεῖς ἢ ἀπόδοσις γεγοσεν, αἰεὶ πρὸς αὐτὸ ρηθῆσεται καὶ ἀντιστρέφει. ὡς δούλος πρὸς δεσπότην ἀποδοθεῖς, ἀφαιρεθείτων πάντων τῆς ἄλλων ἔσα τῷ δεσπότη συμβέβηκεν, ὡς τὸ εἶναι δῖπον, ἢ ἀνθρώπον, ἢ ζῶον, καὶ ἔσ' ἄλλα, μόνου δὲ καταλειφθείτος πῦ δεσπότην εἶναι, αἰεὶ ὁ δούλος πρὸς αὐτὸν ρηθῆσεται.

ται, καὶ ἀντιτρέφει. Ἦν δὲ μὴ ὀρθῶς ἢ ἀπόδοσις γίνηται, ἀφαιρέ-
 θέντων τῆς ἄλλων, καὶ καταλειφθέντος μόνου, πρὸς ὃ ἢ ἀπόδοσις γέγο-
 νεν, οὐκ ἔτι ρηθίσεται πρὸς αὐτὸ τὸ ἀποδοθῆναι, ὡς εἴτις φαίη τὸν δούλον,
 ἀνθρώπου τινὸς εἶναι δούλον, ἀφελόντες τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς ἄλλων,
 καὶ τὸ, δεσπότην, οὐκ ἔτι θυμάμεθα λέγειν τὸν δούλον ἀνθρώπου δού-
 λον, ἵτι οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, τὸν ἀνθρώπου δούλου ἀνθρώπου. Προσίθησιν
 ὁ Φιλόσοφος τὸ αἴτιον τούτου. ὅτι μὴ ὄντος δεσπότη, οὐδὲ δούλου εἶναι.
 Τελούταιον συνάγει ὁ Φιλόσοφος τὸν βουλόμηνον ὀρθῶς ἀποδιδόναι πρὸς
 ἀλληλα τὰ σχετικὰ, μὴ κειμένου ὀνόματος ἀντιτρέφοντος ἐν τῇ λεκτικῇ
 σωτηρίᾳ, δεῖν ὀνοματοποιεῖν, τὸν εἰρημόν ἕξοπον, καὶ οὕτω πάντα ρη-
 θίσεται τὰ σχετικὰ πρὸς ἀντιτρέφοντα.

Τέταρτον παρεπόμενον.

„ Δοκεῖ δὲ τὰ Πρὸς τι ἅμα τῇ φύσει εἶναι.

Τέταρτον ὁ Φιλόσοφος ἐπιφέρει παρακολούθημα τῆς πρὸς τι. ἢ δὲ
 λέξις ἐνδέχεται δίχα τμηθῆναι. Ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου μέρους
 ἐκτίθεται τὸ ρηθῆναι παρεπόμενον, καὶ ἢ ἐμπέδωσις τοῦ αὐτοῦ. Ἐπὶ
 δὲ τοῦ δεύτερου ἀπρεῖ πρὸς αὐτὸ ὁ Φιλόσοφος λόγοις διττοῖς, ἀνοίκειον
 εἶναι τῆς Πρὸς τι τὸ προχειρισθῆναι παρεπόμενον.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου μέρους εἰπὼν ὁ Φιλόσοφος, ὅτι τὰ Πρὸς τι ἅμα τῇ φύ-
 σει εἰσὶ, παραδείγμασιν ἐφεξῆς ἐμπεδοῦνται τὸ ρηθῆναι. τὸ γὰρ διπλά-
 σιον καὶ ἡμισυ, ἅμα τῇ φύσει εἰσὶ, καὶ δούλος, καὶ δεσπότης ὁμοίως,
 καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως. Εἰς δεῖξιν δὲ τούτου ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τῆς εἰ-
 ρημόνων αὐτῶν, ἐν τοῖς μετὰ τὰς Κατηγορίας, κεφαλαίῳ περὶ Προτέρου,
 καὶ τοῦ Ἄμα. κατὰ γὰρ τὰ ἐν ἐκείνοις εἰρημόνα, ἅμα τῇ φύσει εἰσὶ τὰ
 σωειτάγοντα, καὶ σωματιοῦντα ἀλληλα. τοιαῦτα δὲ εἰσὶ, τότε δι-
 πλάσιον, καὶ ἡμισυ, δούλος δεσπότης, καὶ τὰ λοιπὰ. τῷ γὰρ διπλά-
 σίῳ σωειτάγεται τὸ ἡμισυ, καὶ σωματιοῦνται ὁμοίως τῷ αὐτῷ, καὶ ἀνά-
 παλιν. Ὁμοίως δὲ εἴρηται τούτο ἔχειν καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλων σχετικῶν. τὰ
 σχετικὰ ἄρα ἅμα τῇ φύσει πάντα εἶναι δοκεῖ.

Ἀπορία.

Τουτὶ μάλιστα τῷ Πρὸς τι ἴδιον, οὔτε πᾶσιν, οὔτε μόνοις δοκεῖ προσήκειν τοῖς Πρὸς τι. καὶ ὅτι μὴ πᾶσιν, ὁ Φιλόσοφος, ἐπιξῆς ἀπορήσει. ὅτι δὲ οὐδὲ μόνοις, λόγοις τοιοῖς δεξιόχεται συναγαγεῖν. εἰ γὰρ ἅμα τῇ φύσει εἰτὶ τὰ συνεισάγοντα, καὶ συναναίρουῦτα ἀλλήλα, οὐ μόνον τὰ Πρὸς τι, ἀλλὰ καὶ αἱ τῶ ὄντων ιδιότητες, ἅμα τῇ φύσει ἔσονται τοῖς ὧν τυγχάνουσιν ιδιότητες, ὡς τὸ γελαστικὸν φέρε εἶπεν ἔ λογικόν. ἄπορον γὰρ πατέρα τῶν, καὶ πατέρα εἰτάγεται, καὶ ἀναίρουτος, ὁμοίως συναναίρεται. ἀλλὰ καὶ τὸ αἴτιον καὶ αἰτιατὸν ἐπιέργεια θεωρούμενα, συνεισάγεται ἅμα, καὶ συναναίρει ἀλλήλα. Προσέτι δὲ ἅμα λέγεται παρὰ τῷ Φιλόσοφῳ ὧν αἰγνήσεις ἐσ τῷ αὐτῷ χρόνῳ, καὶ παρὰ ταῦτα αἱ διαιρετικαὶ τοῦ αὐτοῦ γένους διαφοραὶ, ἅμα τῇ φύσει λέγονται εἶναι. οὐ μόνοις ἄρα τοῖς Πρὸς τι δοκεῖ τὰ ἅμα τῇ φύσει εἶναι.

Ἀπαντήσεις.

Αλλὰ πρὸς ταῦτα οὐ χαλεπὸν ἀπαντῆσαι. εἴρηται γὰρ τῷ Φιλοσόφῳ ἅμα τῇ φύσει εἶναι τὰ ἀντισφύροντα κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολουθήσειν, ὧν ἕτερον ἑτέρου αἴτιον μὴ ἦ. τὰ δὲ ὄντα τῶ ιδιοτήτων εἰσὶν αἴτια τῶ οικείων. ὅθεν οὐδὲ ἅμα τῇ φύσει εἰσὶν, ὡς τὰ Πρὸς τι ἀλλήλων. τὰ δὲ ἴδια εἰ καὶ τῇ φύσει εἰσὶν ἅμα, ἀλλ' εἰσὶν αἰτιατά. τὰ γὰρ ἐπιέργεια ἅμα εἰσὶ. τῶ γὰρ χετικῶν πατέρα πατέρα οὐκ εἰσὶν αἴτιον. ἦρηται γὰρ ἐσ τῷ εἶναι ἀλλήλων ὁμοίως, καὶ ἀναφέρεται πρὸς ἀλλήλα.

Τῶ αὐτῷ δὲ λόγῳ καὶ πρὸς τὸ ἀνεπαχθεῖν ἀπὸ τῆς αἰτίας καὶ αἰτιατοῦ ἀπαντητέον. τὰ δὲ λεγόμενα ἅμα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, οὐ συναναίρουσιν ὁμοίως ἀλλήλα. ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶ διαιρετικῶν διαφορῶν τοῦ αὐτοῦ γένους ρητέον.

Ἐπὶ τοῦ δεύτερου μέρους ἀπορῶν ὁ Φιλόσοφος, συναίγει, ὅτι μὴ πᾶσι τοῖς Πρὸς τι κοινὸν ἅμα τῇ φύσει εἶναι. προχειρίζεται εἰς δεῖξιν τούτου, τὴν ὁπσημίω, καὶ τὸ ἐπισητόν, καὶ τὴν αἰδησίαν, καὶ τὸ αἰδητόν. Ἐν ἑκατέροις δὲ τούτων κέχρηται λόγῳ διττῷ. τῷ μὲν ὅτι ταῦτα οὐ συνεισάγει ἀλλήλα, τῷ δὲ ὅτι οὐ συναναίρει. Καὶ πρῶτον μὲν ὅτι χετικὰ

τὰ ρηθέντα, σωιάγει ἄπο τῆς ἀποδοθείσης ἐν ἀρχῇ ὑπογραφῆς, καθ' ἑαυτὰ τὰ ἑτέρων εἶναι λυγόμενα, ἢ ὁπωσοῦν πρὸς ἕτερον, Πρὸς τι ἐστὶ, τοιαῦτα δὲ ἢ ἐπισήμη καὶ τὸ ἐπισητὸν, καὶ ἢ αἰδησις, καὶ τὸ αἰδητὸν, ὡς πολλάκις εἴρηται. Ὅτι δὲ ταῦτα οὔτε σωεισάγει ἄλληλα, οὔτε σωαναιρεῖ, δείκνυσιν ὁ φιλόσοφος, καὶ πρῶτον ἐπὶ τῆς ἐπισήμης, καὶ ἐπισητου. πολλά γὰρ τῶν ἐπισητῶν, πολὺ πρότερον ὑπάρχει, ἢ τὸ περὶ τούτων ἐπισήμῳ ἡμεῖς πορισόμεθα. μάλιστα δὲ πάντα, εἴγε κατὰ τοὺς ἀναλυτικούς κανόνας τοῦτο φιλοκενεῖν τις ἐθέλει, καθ' οὗς τὸ ἐπισητὸν γένος ὑποτίθεται, προὔπάρχει πρὶν ἢ ὁ περὶ αὐτὸ κατανοόμενος ἐπισήμῳ ἀποδεικτικῶν περὶ αὐτῆς γείη. καὶ ὁ τετραγωνισμὸς τοῦ κύκλου, ἐπισητὸν εἶναι παρὰ τοῖς Γεωμέτραις τίθεται, ἐπισήμῳ δὲ τούτου μήπω γεγονῆναι πάντες ὁμολογοῦσιν.

Ὅτι δὲ οὐδὲ ἀναιροῦσιν ἄλληλα τὸ ἐπισητὸν καὶ ἢ ἐπισήμη δῆλον. τῷ μὲν γὰρ ἐπισητου ἀναιρεθέντος, σωαναιρεῖται πάντως καὶ ἢ ἐπισήμη. μὴ γὰρ ὄντος ἐπισητου, ἐδὲ ἐπισήμη εἶσαι. μὴ οὕσης δὲ ἐπισήμης οὐκ ἀναγκαίως ἔπεται μὴ καὶ ἐπισητὸν εἶναι, ὡς εἴρηται. εἴτα ἀναιρεθέντος τοῦ ἀνθρώπου, οὐδεμία καταλείπεται ἐπισήμη. ἢ γὰρ ἐπισήμη ἐν τῇ ψυχῇ τῆς ἐπισαμίας τυγχάνει, μενῶσι δὲ πάντως (1) τὰ περὶ τὸν ἄνθρωπον, ἅττα τῇ οἰκείᾳ φύσει τυγχάνει ὄντα ἐπισητα.

Ὅμοίως δείκνυται τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς αἰδήσεως καὶ αἰδητου. τὸ γὰρ αἰδητὸν τῆς αἰδήσεως προὔπάρχειν δοκεῖ. τοῦ γὰρ ζώου ἀναιρεθέντος σωαναιρεῖται ἢ αἰδησις, οὐ μὲν καὶ πάντα τὰ αἰδητὰ, ὅσα παρὰ τὸ ζῶον. ἀναιρεθέντος μόντοι τῷ αἰδητου, σωαναιρεῖται τὸ ζῶον, καὶ ἀκολουθῶς ἢ αἰδησις. εἴτα ἢ μὲν αἰδησις αἰεὶ μετὰ τινος αἰδητου. ἅμα γὰρ τὸ ζῶον ἐστὶ, καὶ ἢ αἰδησις. τὸ δὲ αἰδητὸν προὔπάρχει τοῦ ζώου τε καὶ τῆς αἰδήσεως. πῦρ γὰρ, ἀἴρ, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀπλῶν σωμάτων, προὔπάρχουσι τοῦ ζώου, ἔτι ἔξ αὐτῶν τὸ ζῶον σωέσθην.

Ὅμοίως εἴωθεν ἀπορεῖσθαι τοῖς Ἰσομνηματισαῖς, καὶ περὶ τῶν ἄλλων σχετικῶν. τῆ γὰρ πατρὸς, καὶ ἢ σχετικῶν ὄντων, πατέρα πατέρου χρόνῳ τυγχάνει πρότερον. ὁ γὰρ πατήρ πρὸ τοῦ υἱοῦ διὰ μακροῦ προὔφεισθε χρόνου, καὶ ἐστὶν αἰτία τῆς τοῦ υἱοῦ ὑπάρξεως. Ἀπαντῶσι κοινότερον πρὸς τὰ εἰρημεῖα διαίρεισιν χρώμενοι τῆς τῶν σχετικῶν θεωρίας. ἢ γὰρ κατὰ τὰ ὑποκείμενα, καὶ τὰς φύσεις ἀναφερομένης τὰ σχετικὰ λογίζομε-

(1) Τὰ γὰρ γνωσὰ καὶ ἐπισητὰ λέγεται εἶναι πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐξω τῆς αὐτοῦ φύσεως, καὶ τοῦ εἶναι.

ζόμεθα, ἢ κατὰ μόνω τὴν πρὸς ἀλλήλα χέειν, ἢ ἀναφορὰν. κατὰ μὲν τὸν πρῶτον τρόπον, οὐδὲν κωλύει θάτερον θατέρου προὔπαρχειν τῆς χετικῶν, καὶ θάτερον θατέρω αἴτιον εἶναι. ὁ γὰρ ἀνθρώπος, ὁ ὢν πατήρ, προὔπαρχει πάντως τοῦ ἀνθρώπου, ὅς ἐστιν ὑὸς αὐτοῦ, καὶ ὁ αὐτὸς ὁ ὢν πατήρ, αἴτιος ἐστὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅς ἐστιν ὑὸς. κατὰ δὲ τὸν λόγον τῆς χέειν καὶ ἀναφορᾶς πρὸς ἀλλήλα, οὐδὲν τῆς χετικῶν προὔπαρχει τοῦ πρὸς ὃ ἀναφέρεται. ἢ γὰρ χέεις, φέρε εἰπεῖν ἢ πατρὸς, οὐχ ὅπως εἶναι, ἀλλ' οὐδὲ ἐννοεῖσθαι δύναται πρὸς τῆς κατὰ τὴν ὑπόθεσιν χέειν. οὐδὲ προσαγορεύεται τί τῆς ζῶν, πατήρ, πρὶν ἢ καὶ ἕτερον τί ζῶν ῥηθεῖν ὑὸς, πρὸς ὃν ὁ πατήρ ἀναφέρεται. Κατὰ ταῦτα δὲ ἐστὶν ἀπαντῆσαι καὶ πρὸς τὰ ἠπορημένα τῆς φιλοσόφου περὶ τῆς ἐπισήμης, καὶ ἐπισητοῦ, καὶ αἰδήσεως, καὶ αἰδητοῦ, καὶ σωτομώτερον, ἢ δοκεῖ ῥητέον, ὅτι τὰ κατὰ τὸ λέγεσθαι χετικά, ἢ φιλάς τὰς χετικὰς δηλοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀναφερομένας προσσημαίνει φύσεις. καὶ τοῦτο σαφές ἐπὶ τῆς προχειρισθέντων τῆς φιλοσόφου ἐπισήμης καὶ ἐπισητοῦ, καὶ αἰδήσεως, καὶ αἰδητοῦ. ὅθεν ὁ φιλόσοφος, ἐπειδὴ περὶ τῆς κατὰ τὸ λέγεσθαι χετικῶν ὁ λόγος ἢ αὐτῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἰκότως τῆς ἀναφερομένων πραγμάτων, θάτερον θατέρου προὔπαρχειν τῆς χέειν φησίν.

Ἀπορία.

Τὸ τῆς ἐπισήμης ὄνομα ἐπὶ τῆς λέξεως τοῦ φιλοσόφου διαφόρως ἐκλαμβάνουσιν οἱ ἐξηγηταί. οἱ μὲν γὰρ κοινότερον τὴν ἐπισήμην ἐννοῦσι, καθ' ὅσον ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τὰς πρακτικὰς ἐξεις καὶ τέχνας, οἱ δὲ ἐπὶ μόνων τῆς πρακτικῶν τὸ τῆς ἐπισήμης ὄνομα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκλαμβάνουσι. κατὰ μὲντοι τὸν σκοπὸν τοῦ φιλοσόφου οὐκ ἄλλως, ὅτι μὴ περὶ μόνων τῆς θεωρητικῶν ἐξεων ἐκληπτόν. αἱ γὰρ πρακτικαί, εἴτ' οὐκ ποιητικαὶ ἐξεις, ὡς τέχναι προὔπαρχουσι πάντως τῆς τεχνητῶν. οὐδ' ἐστὶ τὸ τεχνητὸν ἐπισητόν τι, ἀλλὰ μᾶλλον ποιητόν. ὁ δὲ φιλόσοφος περὶ τοῦ ἐπισητοῦ ποιεῖται τὸν λόγον, ὃ καὶ προὔπαρχει τῆς ἐπισήμης σωτήρα. Ἀντιφέρουσε δὲ πρὸς τὰ εἰρημένα, τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῆς λέξεως τοῦ φιλοσόφου, ἐστὶν οἷς φησίν. ἐπ' ὀλίγων γὰρ αὐτῶν, ἢ καὶ ἐπ' οὐδενός, ἴδοι τις αὐτῶν ματῶν ἐπισητῶν τὴν ἐπισήμην γενομένην. δι' ὧν δοκεῖ διατρίβεται

ΗΗ

ὁ Φι.

ὁ Φιλόσοφος οὐκ ἐπὶ πάντων ὁμοίως τῆς ἐπισήμης προὔπαρχειν τὸ ἐπισηπὸν, ἀλλ' ἔστιν ἐφ' ὧν καὶ ἅμα τῇ φύσει εἰσί. τῆς δὲ θεωρητικῶν ἕξεων, οὐδὲ μία ἐστὶ στυπαρχουσα τῆς ἰδίῃ ἐπισηπῇ, ἀλλ' εἰσὶν ἅ-
πασαι ὑπερογενεῖς.

Ἀπαιτῶν διαφόρως πρὸς ταῦτα ὁ Συμπλίκιος. Πρῶτον κατὰ Πλά-
ωνα, ἔμφυτον εἶναι τιθέμενος τὴν Ἐπισήμην ταῖς ἡμετέραις ψυ-
χαῖς. Δεύτερον, ὅτι διὰ τῆς εἰρημνῶν ὁ Φιλόσοφος ἐνοεῖ τὴν Ἐ-
πισήμην τῆς κερῶν Εἰδῶν, σωμαϊδιάζουσαν ἐκείνοις. καὶ Τρίτον διὰ
τὸ κεφάλου, ἅπερ ἅμα χωρίζεται τῇ ἐπινοίᾳ καὶ ἐνοουῦται. Ἡ
τελευταῖον διὰ τὰ πλατόμημα τῇ φαντασίᾳ, ἃ ἅμα πλάττεται καὶ γι-
νῶσκειται. Βέλτιον ἴσως φαίμεν, ὅτι ὁ Φιλόσοφος διὰ τῆς εἰρημέ-
των, ἐνοεῖ ἐκεῖνα τῆς ἐπισηπῆς, ἅπερ σπασίως συμβαίνει καὶ ἐνδε-
χομένως γίνεσθαι, γινόμενα (1) ἐξ, ἅμα καὶ ἐνοεῖται. προσίθησιν
ὁ Φιλόσοφος. ἢ ἐπ' οὐδενός. ὅτι καὶ αὐτὰ ταῦτα προεπισάμεθα ἐν τοῖς
οἰκείοις αὐτῆς γένεσι.

Τρίτον μέρος τοῦ κεφαλαίου.

„ Ἐχει δὲ ἄπειραν, καὶ τὰ ἐξῆς.

Α Πολλόντως ἐς τὸδε ὁ Φιλόσοφος διεξάνωσεν τὴν φύσιν τῆς γε-
τικῶν, κατὰ τὴν κοινὴν ὑπόληψιν τῆς ἀρχαιοτέρων, παραδούς
δέυτερον, καὶ τρίτον τῆς αἰτιστροφῆς τῆς αὐτῆς. τρίτον ὅπερ ἐπὶ τοῦ πα-
ρόντος ποιεῖ, ἄπειρα εἰσὶν, ἢ ἀποτίθησιν, εἰς διαβολὴν τῆς ἀποδο-
θείσης ὑπογραφῆς κατὰ γνώμην τῆς παλαιῶν. Ἔστι δὲ ὁ τῆς ἀπο-
είας λόγος τοῖς δε. ὅτι πρὸς τὴν ἀποδοθεῖσαν ὑπογραφὴν, ἔπεται
τινάς τῆς οὐσιῶν ἐν τοῖς πρὸς τι εἶναι, ἀλλὰ τοῦτο ἀτοπον. ἦσαν γὰρ
αἱ οὐσίαι συμβεβηκίαι, ἄρα ἀτοπος ἢ κατὰ τὴν γνώμην τῆς παλαι-
ῶν ἀποδοθεῖσα ὑπογραφὴ τῆς πρὸς τι. Ἰνα δὲ τοῦτο (2) δείξῃ ἐπό-
μενον ὁ Φιλόσοφος τῇ ἀποδοθείσῃ ὑπογραφῇ, ὑποτίθησιν τὴν Οὐσίαν
διηρημένῃ, εἰς τε τὴν πρώτην καὶ δευτέραν. ὧν ἑκατέραν διχῶς θεω-
ρεῖ, ἢ καθ' ἑαυτὴν ὀλοχερῶς, ἢ κατὰ τὰ οἰκεία αὐτῆς μέρη. Πρώ-
τη εἰσὶν Οὐσία, ὁ τὶς ἀνθρώπος, καὶ ὁ τὶς ἵππος, μέρη δὲ τῆς πρώτης
Οὐ-

(1) Ὡς ἢ τὸ ἀεματὸς κυκλοφορεῖ, ἅμα εὐρηται καὶ ἐγινωται. (2) Τοῦτο τὸ ἀτο-
πον ἐπέμμενον.

Οὐσίας ὡς ἢ τις κεφαλή, καὶ ἢ τις χεὶρ, καὶ ὅσ' ἄλλα. Δεύτερα δὲ Οὐσία εἰσὶν ὁ ἀπλῶς ἀνθρώπος, καὶ ἀπλῶς ἵππος. καὶ μέρη δὲ αὐτῆς, ἢ ἀπλῶς κεφαλή, καὶ ἀπλῶς χεὶρ.

Τούτων οὕτως ὑποθεσθέντων, δείκνυσιν ὁ Φιλόσοφος τὰς πρώτας Οὐσίας οὐδετέρως ἐπὶ χεῖρας εἶναι τῆς πρὸς τι, οὔτε καθ' ἑαυτὰς ὀλοχρῶς, ἔτε κατὰ τὰ οἰκεῖα αὐτῆς μέρη. Ἔστι δὲ ὁ λόγος τῆς δείξεως, ὅτι τὰ ἀπλῶς ἀπόλυτα ὄντα, οὐ πρὸς ἕτερον λέγεται, αἰ δὲ πρώται Οὐσίαι, καὶ καθ' ἑαυτὰς, καὶ κατὰ τὰ οἰκεῖα μέρη ἀπλῶς εἰσὶν ἀπόλυτοι. διὰ τοῦτο οὐδὲ πρὸς ἕτερον λέγονται. οὐ γὰρ φησὶ τὸν τιτὰ ἀνθρώπον, τινὸς ἀνθρώπον εἶναι, οὐ δὲ ἢ τις κεφαλή, λέγεται τινὸς τις κεφαλή. ὁμοίως καὶ αἱ δευτέραι Οὐσίαι καθ' ἑαυτὰς μὲν οὐκ ἀνήθεις πρὸς ἕτερον. καὶ γὰρ αὐταὶ ἀπλῶς εἰσὶν ἀπόλυτοι. οὐ γὰρ λέγονται ὁ ἀνθρώπος τινὸς ἀνθρώπος, ἢ βούς, ἢ ἵππος, τινὸς βούς, ἢ τινὸς ἵππος, ἵπερ εἰσὶν οὐσίαι, ὅτι μὴ κτητικῶς. φησὶ δὲ τὸν ἵππον, ἢ βοῦν, τινὸς ἵππον, ἢ βοῦν, ὡς κτήματα ἔσ' ἀποδίδομεν. κατὰ μύτοι τὰ οἰκεῖα μέρη αἰ δευτέραι Οὐσίαι θεωρούμεναι, χητικῶς δοκοῦσι πρὸς ἕτερον λέγεσθαι. ὡς γὰρ εἴρηται, ἢ κεφαλή λέγεται κεφαλωτοῦ κεφαλή, καὶ ἀντιστρόφως τὸ κεφαλωτὸν κεφαλῆ κεφαλωτὸν.

», Εἰ μὲν οὐκ ἰκανῶς ὁ τῆς πρὸς τι ὄρισμός ἀποδέδοται.

Προθέμενος τὴν ἀπορίαν ὁ Φιλόσοφος, παραινεῖ ἐφεξῆς ἀποδοτέον εἶναι ὑπογραφήν ἕτεραν τῆς πρὸς τι, εἰς ἐπίλυσιν τῆς προτεθείσης ἀπορίας. φησὶ γὰρ εἰ μὲν οὐκ ἰκανῶς ὁ τῆς πρὸς τι ὄρισμός ἀποδέδοται, ἢ τῆς πάνυ χαλεπῶν, ἢ τῆς ἀδυνάτων ἐστὶ τὸ δεῖξαι ὡς ἐδεμία οὐσία τῆς πρὸς τι λέγεται. τὸ δὲ αἴτιον τούτου πρόδηλον ἐκ τῆς εἰρημύων. κατὰ γὰρ τὴν ἀποδοθεῖσαν ὑπογραφήν, πρὸς τι εἰσὶν, ὅσα αὐτὰ ἄπερ εἰσὶν, ἕτερον εἶναι λέγεται, ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως πρὸς ἕτερον. ἢ δὲ κεφαλή, αὐτὸ ὅπερ ἐστὶ, δηλαδὴ κεφαλή πῦ κεφαλωτοῦ εἶναι λέγεται. ὁμοίως δ' ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς λοιπῶν τῆς δευτέρας Οὐσίας μερῶν. ἢ γὰρ χεὶρ, χειρωτοῦ χεὶρ, καὶ τὸ χειρωτὸν χεὶρ χειρωτὸν.

Τέταρτον μέρος τοῦ κεφαλαίου.

2) Εἶδ' ἢ μὴ ἰκανῶς, καὶ τὰ ἕξῃς.

Παραδίδωσιν ὀρθῶς ὁ Φιλόσοφος ἕτερον τῆς Πρὸς τι ὑπογραφήν, ὡς οἰκείας γνώμης, καθ' ἣν ἐστὶν ἀπαντῆσαι πρὸς τὴν ἡδὴ προβληθεῖσαν ἀπορίαν. ἐστὶ δὲ αὕτη. Πρὸς τι ἐκεῖνα εἰσὶν, οἷς τὸ εἶναι ταυτὸν ἐστὶ τῷ Πρὸς τι πῶς ἔχειν. βούλεται δὲ εἰπεῖν, ἐκεῖνα τῆς ὄψεως εἰσὶ χετικά, ὧν τὸ εἶναι οὐκ ἐστὶ τὸ πρὸς ἕτερον λέγεσθαι, ἀλλὰ τὸ πρὸς ἕτερον εἶναι. διαφέρει δὲ ἡ δειτέρα αὕτη ὑπογραφή τῆς πρότερον ἀποδομένης κατὰ γνώμην τῆς ἀρχαιότερας, ὅτι αὕτη μὲν ἐστὶ δηλωτικὴ τῆς κατ' οὐσίαν χείσεως, ἐκεῖνη δὲ τῆς κατηγορητικῆς μόνον χείσεως. Ὅθεν καὶ κατ' ἐκείνῃ τὰ χετικά, κατὰ τὸ λέγεσθαι, εἴποιτο κατηγορεῖσθαι χετικά ἤκουσε. τὰ δὲ τῆς κατ' οὐσίαν χείσεως ὄντα δηλωτικὰ, κατὰ τὸ εἶναι εἴρηται χετικά. κατὰ γὰρ πάντῃ ἢ τῆς χείσεως οὐσία, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ψιλὴ χείσις, ὧν εἰσὶ πατὴρ καὶ υἱός, δεσπότης καὶ δοῦλος, διπλάσιον ἢμισυ, καὶ πολλὰ ἄλλα. ὁ γὰρ πατὴρ, ἢ πατὴρ τῆ πατρότητι οὐσίωται, ἢ τις ἐστὶ χείσις ψιλὴ, ὡσαύτως καὶ τῆ υἱότητι ὁ υἱός, καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλων ὁμοίως.

Διδάσκει δὲ ὁ Φιλόσοφος τὴν μὲν πρώτῃ ὑπογραφῇ, κοινότερον πάνσι προσήκειν τοῖς χετικοῖς. πάντα γὰρ ἕτερον εἶναι λέγεται τὰ χετικά, ἢ ὅπως οὐ πρὸς ἕτερον ἀναφέρεται. ἀλλὰ τὰ μὲν, κατὰ τὸ εἶναι χετικά, κατὰ τὴν σφῶν αὐτῆς οὐσίαν λέγεται. τὰ δὲ κατὰ τὸ λέγεσθαι χετικά, ἕτερον εἶναι λέγεται, κατὰ χείσιν κατηγορητικῶς μόνον, ὡς εἴρηται. ἐν γὰρ ἕτεροις τελουῦται κατηγορίας, πρόσσειν αὐτοῖς, καὶ τὸ πρὸς ἕτερον λέγεσθαι.

Ἐπιλύεται δὲ καὶ ἡ προβληθεῖσα ἀπορία τῷ Φιλοσόφῳ, διὰ τῆς νυνὶ ἀποδομένης ὑπογραφῆς, ἥτις πρὸς τὴν δειτέραν εἰσὶν, λέγεται μὲν πρὸς τι, (ἢ γὰρ κεφαλὴ πρὸς τὸ κεφαλῶτον ἀναφέρεται.) ἀλλ' οὐκ ἐστὶ τῆς κεφαλῆς τὸ τί ἡ εἶναι, τὸ πρὸς κεφαλῶτον ἀναφέρεσθαι, δηλαδὴ χείσις μόνη. ἢ γὰρ κεφαλὴ, ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπὰ τῆς οὐσίας μέρη, οὐσίαν ἔχουσα καθ' ἑαυτὴν ὑπάρχουσα. ὧν δὲ ἡ οὐσία καθ' ἑαυτὴν ὑπάρχει, πάντα οὐκ ἐστὶ κατ' οὐσίαν χετικά. τὰ μέρη ἄρα τῆς δειτέρας.

τέρας ουσίας, λέγεται μὲν πρὸς τι, οὐκ ἔστι δὲ πρὸς τι, δηλονότι οὐκ ἔστι σχετικὰ κατ' οὐσίαν, ὡς παρ' ἄλλου δηλαδὴ καὶ ὑπὸς.

Πέμπτον παρεπόμενον.

„ Ἐκ δὲ τούτων δῆλον ἐστίν, ὅτι ἐάν τις εἰδῆ τι ὠρισμένως τῆδ' Πρὸς τε.

Παραδύς ὁ φιλόσοφος τὴν κατ' οὐσίαν ὑπογραφεὶ τῆδ' Πρὸς τι, ἴδιον ἐπάγει πᾶσι τοῖς κατὰ τὸ εἶναι πρὸς τι προσήκον, ὅτι τῆδ' σχετικῶν εἴτις εἰδῆ θάτερον ὠρισμένως, καὶ θάτερον ὠρισμένως εἴτεται. ὠρισμένως δὲ εἰδέναι ἐστὶ, τὸ δικεμένως καὶ ἰδιαίτῳ εἰδέναι. καὶ ἡ τοιαύτη γνώσις ἀντίκειται τῇ καθόλου, καὶ συγκεκριμένῃ. οἷον τὸ εἰδέναι, ὅτι αὐθροπὸς τὸ ὑποσίον, καὶ θόλου καὶ συγκεκριμένως ἐστὶν εἰδέναι. ὅτι δὲ τὸ προσίον Σωκράτους, ἢ Πλάτων, ὠρισμένως ἐστὶ γνώσις, δικεμένης τε, καὶ ἰδιαίτῃ.

Δείκνυται δὲ, τὸ προχειριστὸν ἴδιον τῆδ' Πρὸς τι ὁ φιλόσοφος καὶ λόγῳ συλλογιστικῷ, ἀπὸ τῆς ἀποδοθείσης ἤδη ὑπογραφῆς, καὶ δι' ἐπαγωγῆς ἀπὸ τῆδ' καθ' ἕκαστα. Διύναται δὲ ἡ δεξις, οὐ μόνον περὶ τῆς ὠρισμένης, καὶ δικεμένης γνώσεως, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς καθόλου καὶ συγκεκριμένης. ὅπως ποτε γὰρ θάτερον τῆδ' σχετικῶν γνοίημεν, καὶ θάτερον ἄμα ὁμοίως ἐγνωσμένον ἔχειν ἀναγκαῖον ἐστὶ. Σχηματίζεται δὲ ὁ λόγος ἔτσιω ποιῶδε. οὐ ἡ οὐσία ἐκ τῆδ' πρὸς ἕτερον ἀναφέρεται συλλήθηκεν, οὐ γινώσκεται, μὴ καὶ θάτερου ὁμοίως γνωστέος, τῆδ' δὲ σχετικῶν ἡ οὐσία τῆδ' πρὸς ἕτερον ἀναφέρεται συλλήθηκεν, ὡς ἡ προσεχῆς ἀποδοθείσα ὑπογραφή τῆδ' Πρὸς τι ἐδήλωσεν. ἀδιύκτον ἄρα θάτερον τῆδ' σχετικῶν ἐγνωσκῆναι, μὴ ὁμοίως ἐγνωσκῆναι καὶ θάτερον.

Σιωπᾷ τούτο καὶ δι' ἐπαγωγῆς ὁ φιλόσοφος προχειρισάμενος εἰς παράδειγμα διπλάσιον, καὶ ἥμισυ, κάλλιον, καὶ χεῖρον. εἰ γὰρ τις εἰδῆ τι διπλάσιον ὄν, οὐ καθόλου, καὶ συγκεκριμένως, ἢ δηλαδὴ διπλάσιον τυγχάνει, ἀλλὰ ὠρισμένως καὶ καθ' ἕκαστα, ἢ περὶ ἐστὶ τούτῳ τὸ διπλάσιον, φέρε εἰπεῖν τέτταρα, ἢ δέκα, ἀνάγκη ἐστὶ ἢ τὸ ἥμισυ τούτων ἐγνωσκῆναι, τὰ δύο δηλαδὴ, ἢ τὰ πέντε. ἔτι καὶ εἴτις ὠρισμένως εἰδῆ τι κάλλιον ὄν, ἢ χεῖρον. εἰδέτις φαίη ἐγνωσκῆναι μὲν τι κάλλιον ὄν ὠρισμένως, οὐ δὲ κάλλιον λέγεται, μὴ ἐγνωσκῆναι ὠρισμένως, οὗτος δόξαν μὲν ἔξει πῦ ποιούτου, ὅτι ἐστὶ κάλλιον, οὐ μὲν ἔπισημω-
ἀναδέχεται γὰρ, μηδὲν αὐτοῦ χεῖρον εἶναι, ὡς τε μηδ' ἐκεῖνο κάλλιον.

λιον. καὶ οὕτω ψευδῶς φανείται δοξάζων, ὅτι ἐστὶ κάλλιον, ὅπερ ὠρισμένως εἰδέναι οἶεται. Ἐκ τούτων δὲ συνάγει ὁ Φιλόσοφος τὸ ἐν ἀρχῇ προβλεψόν, ὡς εἴτις θάτερον τῆς σχετικῶν ὠρισμένως εἰδείη, ἀναγκαίως καὶ θάτερον εἴσεται ὠρισμένως.

» Κεφαλὴ δὲ καὶ χεῖρ, εἰ τὰ τοιαῦτα.

ΕΝ τούτοις ὁ Φιλόσοφος ἐπιλύεται τὸ προτεθέν ἀνώτερον ἀπόρημα, περὶ τῆς μερῶν τῆς οὐσίας, ὅτι ἐστὶ τῆς πρὸς τι. ἡ δὲ λύσις εἴληπται, ἀπὸ τοῦ προσεχῶς ἐκτεθέντος τῆς πρὸς τι ιδιώματος, λόγῳ τοιῶδε. εὐδυναμέθα γινῶναι τὰ σχετικὰ μὴ ἐγνωσμένων ὁμοίως τῆς πρὸς ἅ ταῦτα λέγεται. ἀλλὰ μὴ τὰ μέρη τῆς δευτέρας οὐσίας δυναμέθα γινῶναι, μὴ ἐγνωσμένων ὁμοίως τῆς πρὸς ἅ ταῦτα λέγεται, ἄρα τὰ μέρη τῆς δευτέρας οὐσίας οὐκ εἰσὶ σχετικὰ.

Ἡ μείζων δεδήλωται ἐπὶ τοῦ ἐκτεθέντος ιδιώματος. ἡ ἐλάττων δεικνύται. συμβαίνει γὰρ πολλάκις χεῖρα, ἢ κεφαλὴν, ἢ τὶ ἕτερον μέρος τοῦ ζώου, ὠρισμένως θεασαμένους ἡμᾶς, ἀγνοεῖν τὸ εὐ ἐστὶ χεῖρ, ἢ κεφαλὴ ζῶον, πνικαῦτα δὲ δῆλον εἶναι, ὅτι τὰ μέρη τῆς οὐσιῶν ὠρισμένως εἰδότες, οὐκ εἶδαμεν ὧν εἰσὶ μέρη, ὅτι μὴ συγκεχυμένως καὶ καθόλου, ὡς τε οὐκ αὐτῶν εἴη ταῦτα τῆς πρὸς τι.

Τελούταϊον ὁ Φιλόσοφος βραχεῖ ἐπιλόγῳ τέλος τίθησι τῶν περὶ τῆς πρὸς τι κεφαλαίῳ, παραινῶν ἡμᾶς τὸ δυσξυῦετον, καὶ δύσληπτον τῆς τῆς πρὸς τι ἐννοίας, ἐπιτιμῶν ἅμα καὶ τοῖς μὴ προεσκευασμένως, ἀποτόμως δὲ καὶ ἀυπεσόλως ἀπεφαινομένοις τί περὶ τῆς πρὸς τι. ἐστὶ μόντοι φαῖναι ταῦτα καὶ πρὸς τοὺς ἀρχαιοτέρους ἀπερρίφθαι τῶν Φιλοσόφων οἱ τὴν καταρχὰς ἀποδοθεῖσαν τῆς πρὸς τι ὑπογραφήν, ἀσφαλῆ καὶ ἀναντίρρητον ὄντο, μηδὲν ἀμφισβητουῦντες περὶ αὐτῆς. ὅθεν καὶ ἐπήγαγε, τὸ μόντοι διηπορηκῶσαι περὶ ἐκάστου αὐτῆς, οὐκ ἀχρηστὸν ἔστι. ὅπερ ἐκ μέρους αὐτὸς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποδέδωκεν, ἐν ἄλλοις δὲ πληρέστερον φαίνεται πεποικηκῶς.

Ζητήματα περὶ τῶν Πρὸς τι.

Πότερον ἢ χέσις σωίσησι γένος κυρίως ἐν τοῖς οὖσιν, ἀντιδιασελλόμενον τῆς τοῦ ὄντος γενῶν; Ὁ σκοπὸς τῆς πραγματείας τῆς περὶ τῆς Κατηγοριῶν βίβλου, τὴν διδασκαλίαν ἐπαγγέλλεται τῆς ἀνωτάτω τοῦ ὄντος γενῶν, καὶ τὴν διανομὴν τῆς αὐτῆς εἰς τὰ οἰκεία εἶδη. Ὁ Θεὸς καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος κεφαλαίου τοῦ περὶ τῆς Πρὸς τι, ἐκεῖνο οὐκ ἀπεικόπως πρὸ τῆς ἄλλων τοῖς φιλομαθέσιν εἰς ζήτησιν ἀνακύπτει, τίνι λόγῳ τὰ χετικά εἰσὺται συγχόμενα εἰς εἴ τι γένος ἴδιον ἐν τοῖς οὖσιν.

Ἐπίσημος ἡ ζήτησις αὕτη παρὰ τοῖς Μεταφυσικοῖς τυγχάνει. περὶ ἧς διαφόρως δοξάζουσιν οἱ φιλοσοφουῦτες, ἄλλοι ἄλλως ἐπιχειροῦντες ἀποδεικνύει γένος ἴδιον τῆς χετικῶν ἐν τοῖς οὖσιν. ἡμῖν δὲ προθετέον εἰς διάσκεψιν, τὰ ἐκ διαμέτρου ἀντικεῖσθαι δοκουῦντα τῆς δεδεγμένῶν ταῦτα. οἱ μὲν γὰρ αὐτῆς τιθέασιν τὴν χέσιν ἐν τοῖς οὖσι, πράγματι διαφέρουσιν τοῦ ἰδίου ὑποκειμένου. διὸ καὶ γένος σωίσησαι τοῦ ὄντος καθ' ἑαυτὸ, τῆς ἄλλων τοῦ ὄντος γενῶν ἀντιδιασελλόμενον ἀκολουθῶς οἴονται.

Εἰς βεβαίωσιν δὲ τοῦ τοιούτου δόγματος, διαφόρους προφέρουσι λόγους, τοὺς μὲν ἀπὸ τῆς Θεολογίας προχειριζόμενοι, τῶς δὲ ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας. Ὑποτίθενται τοιγαροῦν ἀπὸ τῆς Θεολογίας ταῦτα. ὅτι ἐπὶ τῆς θείας φύσεως χέσεις τυγχάνουσιν οὖσαι, αἷς τὰ θεῖα πρὸσωπα σωίσηκέ τε καὶ κέκεται, αὐταὶ δὲ οὐ μόνον κατ' ἐπίνοιαν, ἀλλὰ καὶ πράγματι, ἐνυπάρχειν τῇ θεῖα φύσει πισθύνονται, ἀλλὰ καὶ οὐσίας εἶναι ἀναμφισβήτητον ἔστιν, εἴπερ ἀπηγέρβεται συμβεβηκὸς ἐπὶ τῆς θείας φύσεως ἐννοεῖν. Ἐκ τούτων δὲ ἐπιχειροῦσιν ὡδί.

Εἰ πράγματι, καὶ οὐ κατ' ἐπίνοιαν αἰχέσις εἰσὶ ἐπὶ Θεοῦ, καὶ ἐν τοῖς κτίσμασιν ὁμοίως ἔσονται πράγματι, καὶ οὐ κατ' ἐπίνοιαν. ἀλλὰ μὲν τὸ ἐπὶ τῆς πίσεως, ἀναμφισβήτητον. ἄρα καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς κτίσμασιν ἔστι αἰ ἀληθές. Τὸ συνημμένον δείκνυται. ὡςπερ γὰρ ἐν τοῖς θείοις, οὕτω καὶ ἐν τοῖς κτίσμασι πάντα ὑπάρχει ὅσα εἰς σύστασιν ἀπαιτεῖται πραγματικῆς χέσεως, ὡς γὰρ ἐν τοῖς θείοις ἡ παύσεως ἀληθῆς ἔστι καὶ πραγματικῆ, ὅτι ἀληθῶς τε καὶ πραγματικῶς

ὁ ἀκ-

ὁ ἄκτιστος Πατήρ γεννᾷ τὸν ἄκτιστον Υἱόν. οὕτως ἐν τοῖς κτίσμασιν ἀληθῆς, καὶ πραγματικῆ ἐστὶν ἡ πατρότης, ὅτι ὁ κτιστὸς πατήρ γεννᾷ ἀληθῶς καὶ πραγματικῶς τὸν κτιστὸν υἱόν, καὶ τὰ λοιπὰ δὲ πάντα τῆς συυτελουύτων εἰς σύστασιν τῆς πραγματικῆς σχέσεως, ἀναλόγως ἐπὶ τῆς κτισμάτων καθάρται, ὡς περ καὶ ἐπὶ τῆς θείων ἐνοεῖται.

Τῶν δὲ ἀπὸ φιλοσοφίας λόγων πιστοτικώτατος ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῆ ἀριθμοῦ τῆς Κατηρητῶν λαμβανόμενος. τὸ γὰρ εἰς τὰς δέκα διαιρούμενον κατηρητῆς πραγματικῶς ἐστὶν ὄν, καὶ ἐ κατ' ἐπινοίαν, ὡς ἐστὶ καὶ ἡ τῆς σχετικῶν κατηρητῆς. τῆς γὰρ διαιρέσεως τὰ μέρη, ἀναγκαίως μεταλαμβάνουσι τοῦ κενῶ διηρημένου λόγου. ὡς τε τὰ σχετικὰ ἀναγκαίως τελοῦσιν ὑπὸ τὸ πραγματικὸν ὄν, καὶ εἰτὶ πράγματι τῆς ἄλλων γενῶν ἀτιδιασελλόμενα.

Ἡ πίστις δὲ τοῦ προτεθέντος ἐπιχειρήματος συμβέβηκε πᾶσα ὑπὸ τοῦ ἐπιστελικοῦ ἀξιώματος, καὶ τῆς κοινῆς τῆς φιλοσοφουύτων δόξης. πάντες γὰρ ἀποδέχονται τὸν δεκαδικὸν ἀριθμὸν ἐπὶ τῆς γενικωτάτων τοῦ ὄντος γενῶν. τὸ δὲ κινῆσαν τύπους εἰς τὴν κοινὴν ταύτην δόξαν εἰσὶν αἱ σχετικαὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἐπωνυμία, αἵτινες πρὸ τῆς τοῦ νοῦς ἐπινοίας πράγματι ἐπὶ τῆς πραγμάτων ἀληθείας, οἷαι εἰσὶ τὸ ὑπερέχον, καὶ ὑπερεχόμενον, τὸ προσεχές, καὶ πόρρω, πατήρ καὶ υἱός, ὅμοιον, ἴσον, καὶ ἑσ' ἄλλα, ἃ δὴ πάντα ὅτι σχετικὰ, πρόδηλον. ὅσα ἄν αὐτὰ ἀπερ εἰσὶν ἑτέρων εἶναι λέγεται, καὶ ὡς τὸ εἶναι ἐστὶ τὸ πρὸς ἕτερον λέγεσθαι, ἢ ἀναφέρεσθαι, ἀνατιρρήτως εἰσὶ σχετικὰ. Ἐπεὶ δὲ αὐτὰ ταῦτα ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχει, οἷχα πάσης ἐπινοίας ἡμετέρας, πράγματα πῶτες εἰσὶν, ἀλλ' οὐ πλάσματα. Εἶδὲ ταῦτα ἀναφερόμενα καὶ πράγματα εἰσὶ σχετικὰ ἐν τοῖς οὖσι, καὶ αἱ ἀναφοραὶ δήπου καὶ σχέσεις αἷς πάντα οὖσιν εἰσὶ, πράγματα τῶ ὄντι ἐν τοῖς οὖσιν εἰσὶν, καὶ τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας εἰς ὑπαρξιν μὴ δέοντα.

Ἐμπεδεται τὸ αὐτὸ, ἀπὸ τοῦ ἀπογίνεσθαι τὴν σχέσιν, τοῦ ἰδίου ὑποκειμένου μένοντος τῆ αὐτοῦ, ὅπερ εἶναι δοκεῖ σημεῶν διαιρέσεως πραγματικῆς, καθ' ἡν αἱ σχέσεις τῆς καθ' αὐτὰς ὑποκειμένων ἀτιδιασελλοῦται. ὅθεν ἡ σχέσις ἐστὶ τὶ ἐν τοῖς οὖσι παρὰ τὸ ἴδιον ὑποκείμενον, καὶ ἀκολουθῶς σωίσησιν ἴδιον γένος ἐν τοῖς οὖσιν, ἀτιδιασελλόμενον τῆς λοιπῶν τοῦ ὄντος γενῶν.

Παρὰ ταῦτα, καὶ ἀπὸ τῆς τάξεως τῆς μερῶν τοῦ παντός, κατὰ συμβεβηκὸς ἐκείνοις προσηκούσης, ὅτι ὑπ' οὐδὲν ἄλλο τῆς τοῦ ὄντος γενῶν ἀνακτέα,

ἡ ἀκτέα, ὅτι μὴ ὑπὸ τὰ Πρὸς τι. καὶ ὅτι μὲν ἐστὶ κατὰ συμβεβηκός, ἐξ ὑποθέσεως συλλισσῶσι. μεταποιηθείσης γὰρ καθ' ὑπόθεσιν τῆς τάξεως τοῦ παντός, μετατιθεμένων τῶν ἐκείνου μερῶν, αὐτὰ μὲν καθ' αὐτὰ τὰ πράγματα μνουῦσι ταυτὰ, ἢ δὲ τάξεις μεταβληθήσεται.

Ὅτι δὲ ἡ τάξις αὕτη τῶν μερῶν τοῦ παντός πράγματι ἐνυπάρχει τοῖς οὔσι, καὶ οὐ κατ' ἐπίνοιαν, ἀναμφισβήτητόν ἔστι· μάλιστα ὡς ἐν τῷ Ι, λέγεται τῶν Μεταφυσικῶν. οὐ τῆς τυχούσης ἐστὶ τελείωτος αἴτιος, ἢ τάξις αὕτη τῶν παντί.

Ἀντικειμένη δόξα.

Οἱ δὲ τοῦ ἀντικειμένου δόγματος προΐσάμενοι, τὴν χάσιν ἔξωθεν ὀπηγίνεθαί φασιν τοῖς πράγμασι. ἀναφαίνεται γὰρ φασιν ἐπὶ μόνῃς τῆς τοῦ νοός συγκρίσεως, ὅπλιμα ἐνοεῖ τὰ ὄντα θάτερον θάτερον παραβάλλων, (καθ' οὓς αἱ χάσεις οὐκ εἰσὶ τῶν ὄντων ἀντιδιαιρούμενα, ἥτοι τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων, ἀλλ' ἐστὶν αὐτὰ τὰ ἀναφερόμενα πράγματα, ὧν ἕτερον πρὸς ἕτερον ἀναφίρεται.) συυπάρχειν (1) αὐτῶν, κατὰ τε σωματικῶν συμβεβηκῶν (2) αὐτοῖς. διὸ ἔδὲ γένος πεφύκασιν ἴδιον ἀντιδιασπλόμενον τοῦ γένους τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων συλλισσάναι.

Εἰς δεῖξιν τοῦ τοιούτου δόγματος, διαφόροις κέχρηται λόγοις, ὧν εἰσὶν οὗτοι. Τῶν γινομένων ἢ ἀποτελουμένων ἕκασον (εἶγε τῶν ὄντων ἐστὶ, καὶ μὴ ἀνάπλασμα τι τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας) ἀνάγκη ὑπότινος αἰτίας πραγματικῆς, ἢ καθ' αὐτὸ, ἢ κατὰ συμβεβηκός παρηγομῶν εἶναι. ἀλλ' αἱ χάσεις ὑπ' ἑδονῶν φαίνονται παρηγομῶν αἰτίου, οὔτε καθ' αὐτὸ, οὔτε κατὰ συμβεβηκός, οὐκ ἄρα εἰσὶν αἱ χάσεις τῶν ἀποτελουμένων πραγμάτων. Ἡ μείζων πρόδηλος, ἢ ἐλάττων δείκνυται. Ὅτι μὲν οὐκ ἐστὶν αἴτιον τῆς παραγωγῆς τῶν χάσεων καθ' αὐτὸ ἀναμφισβήτητόν ἔστιν. ἐν τοῖς Πρὸς τι ἢ οὐδεμία ἐστὶ κίνησις, ὡς ἐν τῷ Γ. Ἐ Ε τῶν Φυσικῶν ἐδαφίῳ δεκάτῳ λέγεται, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός αἴτιον εἶναι φαίνεται τῆς παραγωγῆς τῶν χάσεων. ἄρα κατ' οὐδεῖνα τρόπον. τὸ ἢ κατὰ (3) συμβεβηκός ἀποτελούμενον, διττῶν γένους ἐστὶν. Ἡ ἢ μόνον παρὰ

II τὸν

- (1) Αὐτῶν τῶν τῶν χάσιν. (2) Τοῖς πράγμασι. (3) Τὰ ἀποτέλεσμα διχῶς, ἢ καθ' αὐτὸ, ἢ κατὰ συμβεβηκός. Ἐ πάλιν τὸ κατὰ συμβεβηκός διχῶς, ἢ παρὰ τὸν σκοπὸν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου, ἢ σιωπῆται τῶν καθ' αὐτὸ ἀποτελουμένων. ὁ γὰρ γενῶν κῆδρων οὐκ ἀποβλέπει πρὸς φθορὰν, ἀλλὰ πρὸς γένεσιν, συμφύεται μὲν τοῖς γνομένοις ἢ φθορὰ. ἢ οὐ τούτω, ἀλλὰ τῇ καθ' αὐτὸ ἐνεργείᾳ τοῦ ποιητικοῦ, ὡς ὁ σκαπότων φυτεῦσαι δένδρον, σελῆβ. θησαυροῦ δὲ εἶναι. καί τοι οὐχὶ τοῦ θησαυροῦ ἕνεκα ἔσκαπτον, ἀλλὰ τῆ φυτεῦσαι. ὅρα δὲ ἢ πῶς σιωπῆται τῇ καθ' αὐτὸ ἐνεργείᾳ τῆ ποιητικῆς, ἥτις ἐστὶν ἢ σκαρὰ τὸ κατὰ συμβεβηκός ἀποτελούμενον, ὁ ἐστὶν ἢ τοῦ θησαυροῦ εἶρησις.

τὸν σκοπὸν ἐς τὸ ποιητικὸν, σωῆπται δὲ αἰεὶ τῆ κατ' αὐτὸ ὑποτελο-
 μένω ὑπὸ τοῦ τοιοῦδε ποιητικῆ, ὡς περ ἡ φθορὰ σωῆπται τῇ γενέσει.
 ἢ τις κατ' αὐτὸ ὑπὸ τοῦ ποιητικῆ ὑποτελεῖται, ἢ οὐδὲ τῆ κατ' αὐτὸ ἀ-
 ποτελουμένω σωῆπται, ἀλλὰ κατὰ τύχην μόνον συμβαίνει τῇ κατ' αὐ-
 τὸ ἐνεργείᾳ τοῦ ποιητικῆ, ὡς τὰ τυχηρὰ πάντα, οἷον ὡς ἡ τοῦ θησαυ-
 ροῦ εὐρεσις τῇ ὀρύξει συμβαίνει τῆ φυτευόντων, ἢ οἰκοδομουμένων. ἐκα-
 τέρως μόντοι ἀνάγκη ἐς τὸ κατὰ συμβεβηκὸς ὑποτελούμενον, ἔπειθαι τι-
 νὶ τῆ κατ' αὐτὸ ὑποτελουμένων. ἀλλὰ τὸ ἐν ἀθύρησι λούκον, φέρε εἶ-
 πειν, οὐδεμιᾶς παραγωγῆς κατ' ἑαυτὸ γινομένης, οὔτε ὑποτελέσμα-
 τος κατ' αὐτὸ, ὅπλιμα ἐν Ρώμῃ δὲ εἶπειν, ἕτερόντι παράγεται λούκον,
 καὶ περ οὐδὲν ἦπτον τὸ ἐν ἀθύρησι λούκον, ὅμοιον ἔπεται λέγεσθαι τῆ ἐν
 Ρώμῃ παρηγμένη λούκῳ. ὥσε τῆ χέσεως οὐδὲν αἴτιον πραγματικὸν
 τῆ παραγωγῆς αὐτῆ, οὔτε κατ' αὐτὸ, οὔτε κατὰ συμβεβηκὸς, καὶ ἀπο-
 λούθως οὐδὲ πράγματι ἐν τοῖς οὖσιν εἶσιν.

Δεύτερον τὸ πράγματι ὄν, ἔ μὴ κατ' ἐπίνοιαν, ἢ οὐσία ἐσίν; ἢ συμ-
 βεβηκὸς, ἢ χέσις οὐδέτερον ἐνδέχεται εἶναι, ἄρα οὐκ ἔστι πράγματι ὄν.
 Δείκνυται ἢ ἐλάττων, ὅτι μὲν ἐκ ἐσίν οὐσία ἀναμφισβήτητον ὄσιν. ὅτι δὲ
 ἐδὲ συμβεβηκὸς, δῆλον. τὸ ἦν εἶναι τοῖς συμβεβηκόσιν, ἐνεῖναι ἐς, καὶ
 τοῦτο ἐς κοινὸς τῆ συμβεβηκότων ὄρισμός, τὸ ἐν ἑτέρῳ δηλαδὴ εἶναι.
 τῆ δὲ χέσεως τὸ εἶναι, ἀπλῶς τὸ πρὸς ἕτερον ἀναφέρεσθαι ὄσιν, ὅπερ ὁ-
 μοίως ἐσίν ὄρισμός τῆ χετικῶν. τὰ γὰρ χετικά, (ὡς ἐπὶ τῆ λέξεως
 τοῦ Φιλοσόφου λέγεται) εἰσίν ὡς τὸ εἶναι ἐς, τὸ πρὸς ἕτερόν πως ἔχειν.

Τρίτον, οὐ τεθρότος οὐδὲν τῆ ὄντων τίθεται, οὔτε ἀναίρεθρότος, ἀναί-
 ρεῖται τὶ τῆ ὄντων, τοῦτο οὐδὲν ὄσιν τῆ ὄντων. τοιοῦτον ἐσίν ἢ χέσις.
 ἄρα. ἢ ἐλάττων δείκνυται. τὸ ἐπιγινόμενον τοῖς οὖσιν ἀνδρὶ τινὸς
 μεταβολῆς τύπων, καὶ ὑπογινόμενον ὁμοίως, οὐδαμῶς μεταβάλλον τὸ
 οὐ ὑπογίνεται, τοῦτο οὐδὲν τίθεται τιθέμενον τοῖς οὖσι. τοιοῦτον ἢ χέ-
 σις. ἄρα. ἢ μείζων πρόδηλος. οὐδὲ γὰρ ἐννοῆσαι ἐνδέχεται, προ-
 σιθεμείου τινὸς τῆ ὄντων ὑποκειμένη τινὶ, μὴ ἄλλως ἔχειν τὸ ἢ προ-
 σιθεῖται ἢ πρότερον. ἢ ἐλάττων δείκνυται ὑπὸ τοῦ Φιλοσόφου ἐν τῆ Ε.
 τῆ Φυσικῶν, ἐν τῆ προληφθρότι ἐδαφίῳ, λέγοντος ἐπιγίνεσθαι τὰς χέ-
 σεις τοῖς ὄσιν δίχα τινὸς μεταβολῆς τύπων. διδάσκει τοῦτο αὐτὸ, καὶ ἢ
 πείρα. τοῦ γὰρ παθρός θανόντος, ἀναίρεῖται ἐν τῆ ὑῶ ἢ ὑῶτις, δίχα
 πάσης πραγματιώδους μεταβολῆς.